

Un număr vechiu 2 lei

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICA — FINANȚE

DIRECTOR: CIRU ECONOMU

Licențiat în drept din Paris, Consilier la Inalta Curte de casație

PRIM-REDACTOR: ION N. CESARESCU

REDACTOR-PROPRIETAR: I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an, în România 40 lei
 6 luni 20 „
 3 luni 10 „
 Străinătate: 50 lei pe an, 25 pe 6 luni

*Apare de două ori pe săptămână
 sub redacțiunea unui comitet*

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația
 București, CALEA RAHOVEI—5
 Lângă Palatul Justiției
TELEFON № 16/98

S U M A R

Contractele prin corespondență în dreptul civil, de d-l Eugen Petit ;

JURISPRUDENȚĂ :

Curtea de casație, s. I: *C. P. Bobeică cu Samuel Costiner ;*

Idem, s. II: *Ministerul domeniilor cu Petre și Aleman Oancea ;*

Curtea de apel Craiova, s. II: *Ministerul domeniilor cu Aleman și Petre Oancea, cu o Notă ;*

Tribunalul Dolj, secția comercială: *M. Zerner cu minorii def. Leon Iosef de Baton, cu o Observație de Iscod Judecătoria Ocolului Tâmba (Mehedinți): Inculpatul fiind achitat poate fi condamnat la despăgubiri civile către reclamant, cu o Observație de Iscod.*

Articolul 58 din Legea Judecătorilor de ocoale, de d-l D. Ghimpău.

Contractele prin corespondență în dreptul civil

Despre plicitație Codul nostru civil nu vorbește. De aci se pune întrebarea, dacă cele două elemente necesare formării contractului, oferta și acceptarea, au aceeași forță obligatorie.

Pentru acceptare și față de acceptant nu există indoială; dar în ce privește oferta sau plicitația? Plicitantul, odată ce a făcut oferta, este el silit să sufere formațiunea contractului, dacă cealaltă parte convine la aceasta?

În dreptul nostru, plicitația nu are în sine nici o valoare juridică. Plicitantul poate reveni asupra ofertei făcute, să o retragă în orice moment, înainte de a interveni acceptarea, și oferta cade deplin drept dacă propunătorul încetează din viață.

Oferta are un caracter cât se poate de precar; în schimb ea persistă la infinit, din moment ce nu a fost retrasă sau nu a căzut dela sine prin moartea plicitantului; cât timp persistă însă, acel care a primit-o, poate s'o accepte și contractul ia naștere.

După Codul civil german, oferta leagă și obligă pe acel ce a făcut-o și el nu poate s'o retragă după voința sa. Plicitațiunea este obligatorie pen-

tru plicitant și durează tot timpul necesar pentru ca să poată veni răspunsul dela acel căruia i-a fost făcută; prin moartea plicitantului oferta nu se stinge, dar trece la moștenitorii săi și persistă, cum am spus, tot timpul necesar pentru sosirea acceptării. Prin urmare, sistemul Codului civil german este în sensul că cineva poate să se lege printr'o manifestare unilaterală a voinței.

Jurisprudența și doctrina franceză au fost și ele silit să recunoască acest sistem, în cazurile numai în cari oferta este făcută cu termen, fie chiar și cu termen tacit, ceea ce se întâmplă de cele mai multe ori. Cum vedem, între legislațiunea germană și cea franceză diferența e mare între principii, nu însă și în practică, intru cât jurisprudența franceză își rezervă dreptul de a vedea dacă o plicitație anumită n'a fost făcută cu termen, ceea ce se întâmplă aproape în totdeauna, și în caz afirmativ aplică sistemul Codului civil german.

Chestiunea ce se pune însă e de a se ști în ce moment anume plicitația și acceptarea leagă în mod definitiv ambele părți?

Răspunsul este ușor de dat, atunci când oferta și acceptarea se petrec între persoane prezente: *Primus* face o oferta lui *Secundus* și când acesta va răspunde afirmativ, în acel moment chiar contractul devine perfect.

Dar dacă amândouă părțile nu sunt față în față, în ce moment acceptarea va da naștere contractului? În momentul în care acceptantul va da un răspuns afirmativ, sau în momentul în care acel răspuns va ajunge la plicitant? Aceasta este vechea problemă ce se pune relativ la contractele prin corespondență.

Relativ la această problemă și pentru rezolvarea ei s'au format mai multe teorii, dintre cari două sunt mai importante, intru cât rând pe rând au fost acceptate de jurisprudența franceză: teoria declarațiunii sau a manifestării și teoria informațiunii sau a recepțiunii.

Teoria declarațiunii sau a manifestării admite că contractul este format din momentul ce cele două voințe coexistă, adică chiar din momentul în care cel căruia i s'a făcut oferta a acceptat-o, manifestându-și voința în acest sens.

Consecințele acestei teorii sunt următoarele :

a) *Primus*, propunătorul, este legat prin contract din momentul în care *Secundus* a acceptat oferta ;

b) Din acelaș moment și *Secundus* este legat față de *Primus* și o telegramă, expediată după scrisoarea de acceptare, nu va împiedeca formarea contractului, chiar dacă acea telegramă va fi primită de *Primus* înaintea scrisorii (ceea ce se întâmplă destul de rar în țara noastră) ;

c) Dacă *Primus* a fixat lui *Secundus* un termen pentru acceptare, e suficient, pentru formarea contractului, ca scrisoarea de acceptare să fie expediată, nu și sosită, înlăuntrul acelu termen ;

d) Locul formării contractului este acel în care a fost scrisă acceptarea.

În ce privește policitantul, după această teorie, el este legat de oferta sa, imediat ce a pus la poștă scrisoarea prin care o face, deci nu numai din momentul în care acea scrisoare a fost primită de acel căruia i-a fost adresată.

Această teorie a acceptațiunii pare a fi cea în-susită și de jurisprudența română, întru cât Înalta Curte de casație, secția I, s'a pronunțat în sensul că: «contractul e perfect din momentul în care o propunere se acceptă, nu numai din momentul în care acceptațiunea ajunge la cunoștința propo-nentului, așa încât cel ce a făcut o ofertă nu poate susține că deși propunerea sa a fost accep-tată nu s'a format însă convențiunea, de oarece nu se probează că i s'a încunostiințat accepta-țiunea (*Dreptul* din 1872, No. 73, p. 2).

Teoria informațiunii a fost mult timp cea a jurisprudenței franceze. După această teorie, ac-ceptarea nu formează contractul decât din mo-mentul în care sosește la destinație.

În favoarea acestei păreri se invoca o asimi-lare complectă între contractele încheiate de per-soane prezente și acele dintre persoane despăr-țite prin distanță.

În ambele cazuri, contractul se formează în momentul când voințele părților se întâlnesc în mod conștient ; scrisoarea înlocuește vorba la per-soane depărtate, și mijlocul acesta nu-și îndepli-nește scopul decât la locul de sosire, sau mai bine zis scrisoarea este un mandatar al meu pe care-l trimit pentru a încheia un contract, și pe care-l pot rechema ori când, înainte de a-și fi înde-plinit misiunea.

Această teorie care își mai trăgea argumente în favoare și din textele romane și din dispozițiile

art. 814 din Codul civil (932 francez), după care donațiunea nu produce efecte decât din ziua în care s'a făcut cunoscută acceptarea donatorului, această teorie, zic, care fusese și aceea a juris-prudenței franceze, a fost părăsită de mai bine de 20 ani și înlocuită prin teoria declarațiunii.

Argumentele trase din textele romane n'aveau nici o valoare, întru cât acele texte se referă la contracte încheiate între persoane prezente ; de asemenea și invocarea art. 814 din Codul civil era o enormitate juridică, întru cât acel text a fost scris în mod special pentru donațiuni.

Cât privește asimilarea contractelor între ab-senți cu acele încheiate de persoane, fiind față în față, această asimilare nu poate fi făcută, întru cât aceste din urmă contracte presupun că păr-țile la un moment dat pot fi și sunt sigure de voințele lor reciproce, ceea ce nu s'ar putea nici odată întâmpla în contractele prin corespondență ; în momentul în care *Primus* primește acceptarea dela *Secundus*, cel dintăiu nu poate ști dacă cel de al doilea nu a revenit asupra acceptării sale. Trebuie deci recunoscut că contractele prin co-respondență sunt supuse la alte reguli decât a-cele încheiate între persoane prezente. Tot ceea ce legea cere este ca consimțământul să fie dat, și a decide altfel ar însemna să se ia contrac-telor prin corespondență cea mai mare parte din foloasele lor.

Cum am spus, Codul civil nu se pronunță a-supra acestei chestiuni, care este atinsă—in ce privește numai oferta sau policitația—de Codul Calimach în § 1153 din cap. XX, intitulat : «Des-pre tocmele în deobște».

Codul nostru comercial, după normele celui ita-lian și elvețian, a înscris în art. 35 și 37 teoria in-formațiunii sau a recepțiunii. Contractul nu devine perfect decât în momentul când acceptațiunea a ajuns la cunoștința propunătorului, cu oarecari excepții prevăzute de art. 37 în fine, 38 și 36.

D-l M. A. Dumitrescu, eruditul comentator al Codului comercial, e de părere că principiile puse de Codul de comerț, fiind conforme cu rațiunea, trebuiesc aplicate și în civil.

În ce privește conformitatea cu rațiunea ce se invoacă în favoarea teoriei recepțiunii, se poate vedea din cele ce am spus, relativ la această teorie, că suntem departe de a adopta această părere ; iar a aplica dispozițiunile speciale din Codul comercial în materie civilă, ar însemna să întoarcem pe dos principiul pus de legiuitor în art. 1 din fruntea Codului de comerț și să apli-căm la dreptul comun excepțiunile înscrise într'o lege specială transacțiunilor comerciale.

INALTA CURTE DE CASAŢIE ŞI JUSTIŢIE, S. I

Audiența dela 4 Fevruarie 1909

Președenția d-lui CH. PHEREKYDE prim-președinte

C. P. Bobeică cu Samuel Costiner

Invoieli agricole. — Formalități de îndeplinit pentru autentificarea actelor de invoieli agricole. — Dacă între acele formalități este și aceea că se menționează în procesul-verbal numele și pronumele locuitorilor cari știu și cari nu știu să subscrie. — Dreptul arendașului care se găsește în condițiile art. 65 din lege de a cere rezilierea. — Dreptul proprietarului de a oferi scăderea arenzii. — Timpul când trebuie făcută asemenea ofertă. (Art. 65 și 72 din Legea invoielilor agricole).

1. Art. 72 din Legea invoielilor agricole, care arată formalitățile ce trebuiesc îndeplinite pentru autentificarea contractelor de invoieli agricole între proprietar sau arendaș și între săteni, nu prevede și pe aceea ca să se menționeze în procesul-verbal de autentificare numele și pronumele locuitorilor cari știu să subscrie și cari nu știu.

2. Din modul cum este redactată dispozițiunea din art. 65 din Legea invoielilor agricole, rezultă că arendașul care se găsește în situația prevăzută de art. 65 nu are alt drept decât să ceară rezilierea; iar proprietarul, dacă vrea să împiedice rezilierea, trebuie să ofere scăderea arenzii, și o asemenea ofertă din partea proprietarului trebuie să fie făcută înainte de orice apărare asupra fondului procesului și după normele stabilite de art. 65.

Deciziunea 60/909. — Respins recursul făcut de C. P. Bobeică, contra deciziei Curții de apel din Galați, secția II, No. 165/908, dată în proces cu Samuel Costiner.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat P. Missir, în desvoltarea motivelor de casare I, III și IV, renunțând la motivul II, și Pe d-l avocat M. Valerian, în combateri.

Deliberând,

Asupra incidentului ridicat de intimat că recursul făcut de C. P. Bobeică este făcut fără calitate, de oare ce dânsul nu a figurat la instanța de fond;

Considerând că deși se constată din decizia supusă recursului că S. Costiner s'a judecat la instanțele de fond cu Alex. C. Bobeică, însă din procura autentificată de Tribunalul Tecuciu la No. 1150 din 24 Iunie 1908, anterioară facerii recursului, care este introdus la 28 Noembrie 1908, se constată că C. P. Bobeică avea dreptul, între altele, să facă recurs în Casație în numele lui Alex. C. Bobeică;

Că, prin urmare, recursul de față făcut de C. P. Bobeică în contra deciziei Curții de apel din Galați, secția II-a, No. 165/908, este făcut în calitate de mandatar al lui Alex. C. Bobeică, cu toate că nu se spune în petiția de recurs acest lucru, astfel că incidentul este nefundat.

Asupra motivelor I și III de casare:

I. «Violarea art. 72 din Legea nouă a invoielilor agricole, care prevede că contractele de invoieli agricole trebuiesc să fie autentificate de către primar, asistat de secretarul comunal, conformându-se următoarelor reguli:

«Părțile contractante se vor prezenta în persoană în locul primăriei, proprietarii putând, la caz de nevoie, să fie reprezentati printr'un procurator cu procură legalizată. Proprietarul sau arendașul va dovedi că ține cele două registre menționate la art. 76, iar țărani care posedă librete în conformitate cu prezenta lege Secretarul va ceta actul în fața părților din cuvânt în cuvânt, și dacă părțile contractante vor declara că cele cuprinse sunt conforme cu libera lor

voință, și că nu au nici o opunere de făcut. primarul le va pune să semneze actul înaintea sa. Cei ce nu știu carte, vor semna prin punerea degetului pe semnul crucii. Aceste formalități sunt cerute sub pedeapsă de nulitate a contractului.

«Apelantul Samuel Costiner, în susținerea reclamațiunii sale, a prezentat contractul de invoială agricolă, autentificat de primarul comunei Bârzești, plasa Negrești, jud. Vaslui din 16 Maiu 1908 (la care nu se vede număr de înregistrare), prin al cărui proces-verbal de autentificare nu se constată cari locuitori s'au prezentat înaintea sa, ci se zice numai că s'a prezentat d-l Gheorghiu administrator, procuratorul d-lui S. Costiner (fără a se menționa procura) și alți locuitori muncitori agricoli, cerând prin suplica înregistrată la No. . . . (nu se arată nici No înregistrării) autentificarea prezentului act de invoială agricolă pe anul 1908/909.

«În urma acestora cetindu-se acest contract de către d-l secretar, din cuvânt în cuvânt, în auzul și în prezența părților, la întrebările făcute de noi dânsule ne-a declarat etc. . . . că d-l G. Gheorghiu, administrator, și alți locuitori l-au scris cu propriile lor semnături și alți locuitori prin punere de deget, declarând că nu știu carte, etc., etc.

«Adică nu se constată cari locuitori s'au prezentat pentru autentificarea contractului, condiție esențială fără de care contractul este nul. Cu toate acestea majoritatea Curții n'a ținut cont de prescripțiile legii

III «Violarea art. 52 din Legea nouă a tocmelilor agricole, care prevede că invoielile agricole nu se pot face decât prin contracte autentificate, iar Curtea susține «că nici o lege nu poate opri pe oamenii de bună credință de a face și verbale asemenea invoieli pe moșie».

Având în vedere decizia supusă recursului, din care se constată că Curtea de apel a admis acțiunea intențată de Samuel Costiner și a declarat reziliat contractul de arendarea moșiei Buhăești din jud. Vaslui, proprietatea lui Alex. C. Bobeică, pentru motivul că arendașul S. Costiner se găsește în situația prevăzută de art. 65, alin. final, din Legea pentru invoieli agricole din 21 Aprilie 1908, și anume pentru că a dat la locuitori prin invoieli în bani mai mult de jumătate din întinderea moșiei cu prețul de 30 lei hectarul, adică cu mai mult de zece la sută sub prețul rezultând din contractul de arendare, care este de 37 lei și 40 bani hectarul;

Considerând că, pentru a face această dovadă, S. Costiner a prezentat la instanța de fond contractul de invoială agricolă autentificat de primarul com. Bârzești la 16 Maiu 1908;

Că Alex. C. Bobeică a contestat orice forță probatoare a acelui contract, pentru motivul că autentificarea nu s'a făcut în conformitate cu art. 72 din Legea invoielilor agricole, adică nu se constată cari locuitori s'au prezentat pentru autentificarea contractului, iar Curtea de apel a respins ca nefundată acea obiecțiune;

Considerând că, în adevăr, art. 72 citat mai sus, care arată formalitățile ce trebuiesc îndeplinite pentru autentificarea contractelor de invoieli agricole între proprietar sau arendaș și între săteni, nu prevede și pe aceea ca să se menționeze în procesul-verbal de autentificare numele și pronumele locuitorilor cari știu să subscrie și cari nu știu;

Că constatarea din procesul-verbal, că contractul a fost cetit de către secretarul primăriei, din cuvânt în cuvânt în fața și în auzul părților și că unii dintre locuitori, împreună cu procuratorul arendașului, l-au scris cu propria lor iscălitură, iar alții prin punere de deget, neștiind carte, satisface pe deplin cerințele art. 72, într'un cât contractul ce se autentifică conține un tablou nominal de locuitorii invoiei, în care se arată cari dintr'înșii au semnat propriu și cari prin punere de deget;

Că Curtea de apel judecând astfel, a făcut o bună aplicare a art. 72 din Legea invoielilor agricole, astfel că motivul I de casare este nefundat;

Că dacă Curtea admite în mod ipotetic că acel con-

tract ar fi nul ca instrument probator și că chestiunea dacă arendașul lucrează sau nu moșia prin învoieli în dijmă sau în bani, se poate dovedi, ca orice chestiune de fapt, prin martori și chiar prin prezumpțiuni, această parte din decizie este fără interes să fie discutată. de oarece deciziunea în privința aplicării art. 72 este întemeiată;

Că de aceea, și motivul II de casare urmează să fie respins.

Asupra motivului IV de casare:

«Violarea art. 65 din Legea nouă a învoielilor agricole, publicat în *Monitorul Oficial* No. 217 din 22 Aprilie 1908, care prevede că contractul se poate rezilia numai în cazul când proprietarul nu va conceda scăderea. iar eu am consimțit a conceda scăderea conform acestui articol, în caz când Curtea ar găsi că apelantul a probat prima cerință a acestui articol. adică că în adevăr că el lucrează cel puțin jumătate din moșie prin învoieli în dijmă sau în bani, dar Curtea n'a ținut cont de aceasta și a reziliat contractul».

Considerând că art. 65 din Legea învoielilor agricole din 23 Decembrie 1907, modificat prin legea dela 22 Aprilie 1908, prevede că arendașii cari lucrează cel puțin jumătate din moșie prin învoieli în dijmă sau în bani, vor putea cere rezilierea contractului lor de arendare, atunci când prețul, constatat de comisia regională ca cel mai ridicat pentru arendarea pământurilor la țărani în acea regiune, va întrece cu cel puțin 10 la sută prețul pe hectar rezultând din contractul de arendare cu proprietarul și întru cât proprietarul nu va conceda scăderea prețului la maximum constatat de comisia regională, scăzut cu 10 la sută; că cererea de reziliere va putea fi făcută numai pentru anii agricoli viitori cu începere dela Aprilie 1909 și intentată în termen de o lună dela publicarea acelei legi;

Considerând că din modul cum este redactată această dispoziție de lege rezultă că arendașul, care se găsește în situația prevăzută de art. 65, nu are alt drept decât să ceară rezilierea; iar proprietarul, dacă vrea să împiedice rezilierea, trebuie să ofere scăderea arenzii;

Că o asemenea ofertă din partea proprietarului trebuie să fie făcută înainte de orice apărare asupra fondului procesului și după normele stabilite de art. 65;

Considerând că în speță se constată că Alex. C. Boicea nu numai că n'a făcut oferta scăderii de arendă în limine litis, ci după ce a discutat și combătut dovezile pe cari arendașul își sprijinea cererea de reziliere, dar ea a fost făcută în mod condițional și după alte norme decât cele arătate de art. 65, de oarece a cerut ca după ce se va constata printr'o expertiză cât pământ de arătură și cât de fâneață s'a arendat lui S. Costiner și în urma calculului după numărul de hectare dat locuitorilor prin învoieli, să se vadă care este diferența de arendă cu care ar urma să se scază arendașul;

Că Curtea de apel, judecând că o asemenea ofertă nefiind făcută în conformitate cu art. 65 nu poate opri rezilierea contractului, a făcut o bună aplicare a acestei dispozițiuni de lege și deci motivul de casare este nefundat;

Că asupra motivului II de casare recurentul a renunțat să-l mai susțină;

Pentru aceste motive, Curtea respinge, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. II

Audiența dela 18 Februarie 1909

Președenția d-lui N. MANDREA, președinte

Ministerul domeniilor cu Petre și Aleman Oancea

Delict silvic. — Opoziție. — Concluziuni luate de Ministerul public, într'un delict silvic, pentru achitare. — Dreptul Ministerului de domenii a face opoziție. — (Art. 2 din legea dela 4 Iunie 1892 asupra Codului silvic).

Conform art. 2 din legea dela 4 Iunie 1892, Ministerul public ia concluziuni în numele Ministerului de domenii în delict silvic, în lipsa avocatului public sau a agentului silvic, dacă conchide la aplicarea pedepsei.

Prin urmare, atunci când Ministerul public nu conchide la aplicarea pedepsei, Ministerul de domenii nu este reprezentat prin Ministerul public și în acest caz ministerul are dreptul a face opoziție contra hotărârii pronunțată în lipsa sa, așa că numai prin violarea suscitotului text de lege instanța de fond a respins opoziția făcută în asemenea împrejurări ca neadmisibilă.

Deciziunea 410/909. — Casată decizia No. 1801 din 1908 a Curții de apel din Craiova, în urma recursului făcut de avocatul Statului.

Curtea,

Ascultând pe d-l procuror P. Sadoveanu, în concluziuni, pentru casare

Deliberând și

Având în vedere că prin decizia supusă recursului s'a respins ca inadmisibilă opozițiunea făcută de avocatul Statului în contra deciziunii cu No. 805/908, prin care, în lipsa avocatului Statului, s'a respins ca nefundat apelul făcut în contra unei sentințe a Tribunalului Vâlcea, care achită pe Petre și Aleman Oancea de un delict silvic;

Considerând că, după art. 2 din legea dela 4 Iunie 1892, Ministerul public ia concluziuni în numele Ministerului de domenii, în delict silvic, în lipsa avocatului public și a agentului silvic dacă conchide la aplicarea pedepsei;

Că de aci rezultă că atunci când Ministerul public nu conchide la aplicarea pedepsei, Ministerul de domenii nu este reprezentat prin Ministerul public, așa că atunci ministerul are dreptul de a face opoziție în contra deciziunii pronunțate în lipsa sa;

Că, în speță, se constată că la judecata apelului Ministerul public a pus, în lipsa avocatului Statului, concluziuni pentru achitarea inculpaților. Că, așa fiind, Ministerul public n'a putut reprezenta pe Ministerul de domenii în sensul art. 2 al citatei legi, așa că acest minister avea dreptul de opoziție;

Că, dar, Curtea de apel numai cu violarea acestui text de lege a respins ca inadmisibilă opoziția făcută de avocatul Statului și decizia sa urmează a fi casată

Pentru aceste motive, Curtea casează, etc.

CURTEA DE APEL DIN CRAIOVA, SECȚIA II

Audiența dela 20 Noembrie 1908

Președenția d-lui G. VALLIMARESCU, președinte

Ministerul domeniilor cu Aleman și Petre Oancea

Decizia corecțională No. 1801/908

Delict silvic. — Opoziție din partea Statului. — Dacă opoziția e admisibilă atunci când la înfățișare Ministerul public a fost față și a luat concluziuni.

Deși Statul ca și Ministerul public are dreptul a face apel pentru pedeapsă conform art. 197, al. III din Procedura penală, totuș, dacă Statul a fost lipsă în apel, deciziunea nu poate fi considerată ca pronunțată în lipsă, pe câtă vreme din cei doi reprezentanți ai acțiunii publice în delict silvic: Administrația și Ministerul public, acesta din urmă a fost față și a luat chiar concluziuni la înfățișare.

Prin urmare, în asemenea condițiuni, opoziția din partea Statului nu este admisibilă.

Curtea, deliberând,

Având în vedere opoziția făcută de d-l avocat al Statului din județul Dolju, contra deciziei corecționale a acestei Curți cu No. 805/908, prin care s'a respins ca nefondat apelul Statului contra sentinței corecționale cu No. 4764/906, a Tribunalului Vâlcea;

Având în vedere actele cauzei;

Ascultând concluziunile d-lui procuror și pe ambele părți în cele susținute;

Având în vedere că faptul pentru care au fost achitați Aleman Oancea și Petre Oancea este cel prevăzut de art. 11, combinat cu 14 din Codul silvic, care nu dă loc decât la amendă;

Că, de aceea, avocatul Statului, la prima instanță, ca și azi înaintea Curții în opoziție, nu a cerut despăgubiri; că, dar, opoziția nu are de scop decât judecarea faptului din punctul de vedere al pedepsei; că sub acest raport o hotărîre în penal nu poate fi pronunțată cu dreptul de opoziție, căci Ministerul public participă întotdeauna la judecare;

Că e prea adevărat că Statul, care putea face ca și Ministerul public apel pentru pedeapsă, conform art. 197 alin. III, a lipsit la înfățișarea când s'a statuat asupra culpabilității;

Că totuși deciziunea nu poate fi considerată ca pronunțată în lipsă, în această privință, pe câtă vreme din cei doi reprezentanți ai acțiunii publice în delictul silvic: Administrația și Ministerul public, acesta din urmă a fost față și a luat chiar concluziuni la suscitata înfățișare; că a se decide în altfel este a se viola principiul *non bis in idem*;

Pentru aceste motive, suntem de părere a se respinge opoziția d-lui avocat al Statului din județul Dolju ca inadmisibilă;

Pentru aceste motive, Curtea, în majoritate, respinge ca inadmisibilă opoziția, etc.

(ss) C. Vallimărescu, I. Urdăreanu, M. Mănescu și B. Roman.

O s e b i t ă p ă r e r e

În vedere că prin acțiunea publică, ce s'a deschis în această afacere contra lui Aleman Oancea și Petre Oancea, s'a cerut condamnarea numiților numai la amendă pentru faptul că au exploatat pentru speculă și fără amenajament muntele Mânăileasa, supus regimului silvic conform art. 11 și 14 din Codul silvic;

În vedere că această acțiune publică s'a deschis de avocatul Ministerului domeniilor Statului, pe temeiul constatării șefului ocolului silvic respectiv;

În vedere că din combinația articolelor 33, 35 și 42 din Codul silvic, rezultă că Administrația domeniilor și pădurilor Statului are dreptul ca ea singură, fără concursul Ministerului public, să urmărească și să susțină acțiunea atât pentru despăgubirile civile, cât și pentru aplicarea pedepsei;

Că, mai mult decât atât, art. 44 din zisul cod dă dreptul Administrației domeniilor să transigă, asupra despăgubirilor și asupra amenzilor, înainte de a se da hotărîrea definitivă;

În vedere că din toate acestea rezultă că legiuitorul a înțeles ca, în această materie, Administrația domeniilor să exercite atribuțiile Ministerului public;

Că deși prin legea din 4 Iunie 1892 s'a dat dreptul Ministerului public să ia concluziuni în numele Ministerului domeniilor, în lipsa avocatului public, acest drept nu i s'a dat însă decât numai în cazul când Ministerul public conchide la aplicarea pedepsei, iar nu și în cazul când cere achitarea;

În vedere că, în speță, Ministerul public, la audiența ce a avut loc când s'a pronunțat deciziunea opozată de avocatul public, a cerut achitarea inculpaților;

Că, astfel fiind, el nu a reprezentat pe Ministerul domeniilor și acesta are dreptul să ceară a i se judeca

în fond opoziția ce a făcut contra deciziei acestei Curți cu No. 805/908, dreptul de opoziție nefiind ridicat prin vreun text de lege;

Pentru aceste motive, sunt de părere a se acorda părților cuvântul în fond.

(s) I. Sinescu

NOTĂ. — Înalta Curte de casație, s. II, prin deciziunea No. 410 din 1909, ce publicăm în pag. 420, a casat această deciziune a majorității Curții din Craiova, confirmând părerea d-lui consilier I. Sinescu.

TRIBUNALUL DOLJ, SECȚIA COMERCIALĂ

Audiența dela 20 Maiu 1909

Președenția d-lui G. CALEȚEANU, președinte

M. Zerner cu minorii defunctului Leon Iosef de Buton

Faliment. — Fond comercial. — Firmă comercială. — Dacă fondul sau firma comercială pot fi declarate în stare de faliment?

Minori. — Dacă minori sunt considerați ca comercianți și, deci, dacă ei pot fi declarați în stare de faliment (Art. 10, 695 și 866 din Codul comercial).

După dispozițiunile art. 695 și 866 din Codul comercial, numai comercianții sau societățile comerciale pot fi declarate în stare de faliment pentru încetarea plăților comerciale.

Prin urmare, fondul comercial nu poate fi declarat în stare de faliment, de oarece el nu este altceva decât averea comerciantului; de asemenea nici firma nu poate fi declarată în stare de faliment, de oarece art. 695 arată că comerciantul se declară în stare de faliment nu firma, nici fondul.

2. Minorii nefiind considerați ca comercianți de Codul comercial, ca atare nu pot fi declarați în stare de faliment.

Tribunalul,

Având în vedere cererea făcută de M. Zerner, comerciant din București, prin d-l avocat A. Zeuleanu, care are de obiect de a se declara în faliment firma sau stabilimentul comercial al defunctului Leon Iosef de Buton din Calafat, sau minorii numitului decedat, reprezentați prin soția și tutoarea, Sofia Leon Iosef de Buton, pe motiv că se află în încetare de plăți;

Având în vedere actele cauzei, susținerile părților prin avocații lor, și concluziunile d-lui locțiitor de procuror;

Având în vedere că după dispozițiunile art. 695 și 866 din Codul comercial, numai comercianții sau societățile comerciale pot fi declarate în stare de faliment pentru încetarea plăților comerciale;

Considerând că Codul comercial prin aceste dispoziții derogă dela dreptul comun, arătând și consecințele ce poate atrage pentru un comerciant încetarea sa de plăți, atât în ce privește averea sa, modul de a se îndestula creditorii, cât și pentru persoana sa, prevăzând condamnățiuni pentru bancrută simplă și frauduloasă, care este o lege excepțională și, deci, de strictă interpretare;

Considerând că, în speță, fondul comercial nu poate fi declarat în stare de faliment, de oarece fondul nu este altceva decât averea comerciantului, așa că cererea trebuie îndreptată în contra comerciantului, iar nu în contra fondului său;

Considerând că nici firma nu poate fi declarată în stare de faliment, de oarece art. 695 arată foarte clar că comerciantul se declară în starea de faliment, iar nu firma și nici fondul, așa că cererea este rău făcută și urmează a fi respinsă;

Considerând că, în subsidiar, s'a cerut declararea în stare de faliment a minorilor lui Leon Iosef de Buton, și această cerere urmează a fi respinsă pentru aceleași motive, de oarece ei, fiind minori, nu sunt considerați de Codul comercial ca comercianți. Într'adevăr, art. 10 din Codul comercial nu consideră comercianți decât pe majori, ei fiind singuri capabili după Codul civil de a contracta, iar prin excepțiune consideră ca majori pe minorii mai mari de 18 ani, însă și aceștia să fie emancipați, iar pe minorii reprezentați prin tutorul lor nu-i consideră ca comercianți, ci le permite numai continuarea comerțului autorului lor, cu observarea formelor prevăzute de art. 13; și nu-i putea considera comercianți, de oarece ar fi fost în contradicție cu dispozițiunile art. 7, unde consideră comerciant pe acel ce face fapte de comerț personal sau prin un mandatar numit de el, iar nu dat fără voia și știrea lui; ori, el nefiind comerciant, ce text de lege ar trebui să-i aplicăm ca să fie declarat în stare de faliment. art. 695 admițând aceasta numai pentru comercianți?

Considerând că dispozițiunile riguroase ale Codului comercial se aplică ca o pedeapsă acelui ce s'a hazardat în comerț, sau, odată început, n'a avut destulă chibzuință spre a-l termina în bine, deci reprimează o faptă personală; ori, s'ar mai putea invoca asemenea argumente în contra minorilor incapabili, și cari, ne luând nici o parte în conducerea afacerilor, nu pot avea nici o responsabilitate față de lege?

Considerând că se obiectează că nu poate exista comerț fără comercianți și că, în cele din urmă, interesul general trebuie să primeze pe cel privat. Dar aceste argumente învederează mai mult lacuna ce există în lege, de oarece de am avea un text precis și ar mai fi nevoie de aceste argumente *in extremis*, argumente destul de tari ca să provoace modificarea legii actuale, dar insuficiente pentru a vârf într'un text precis alte persoane decât cele anume prevăzute, fiind de principiu că în legile speciale nu se poate aplica textele prin analogie.

Pentru aceste motive, redactate de d-l președinte Călețeanu, și în neunire cu concluziunile d-lui locțiitor de procuror, respinge ca nefondată acțiunea.

(ss) C. Călețeanu; Dem. Polihron; N. D. Vișoreanu.

OBSERVAȚIE.—Chestiunea rezolvată de Trib. Dolj prin sentința de mai sus: dacă un stabiliment comercial poate fi declarat în stare de faliment, este importantă și foarte controversată.

Ea a dat loc unei întinse polemice în ziarul nostru între d-nii Toneanu din Galați și P. Vasilescu din Ploești, în urma publicării unei sentințe a Trib. Comercial Ilfov în care d-l Balș a făcut opinie separată. A se vedea: *Curierul Judiciar* din 1908 No. 38, pag. 302—304; *Curierul Judiciar* din 1909 No. 4, pag. 25—31; No. 8, pag. 57—59 și No. 14, pag. 105—108. Iscod.

JUDECĂTORIA OCOLULUI TÂMNA (Mehedinți)

Audiența dela 9 Iulie 1909

Cartea de judecată penală No. 573

Despăgubiri civile.—Inculpat achitat.—Dacă instanța corecțională achitând pe inculpat îl poate condamna la despăgubiri civile către reclamant.—(Art. 2, 3, 8, 11, alin. II, 381 și 389 din Procedura penală și 998 și 999 din Procedura civilă)

Instanța corecțională este competentă a acorda despăgubiri civile reclamantului, chiar dacă inculpatul a fost achitat pentru delictul penal.

Judecata,

Considerând că intențiunea frauduloasă este unul din elementele esențiale pentru constituirea delictului prevăzut și pedepsit de art. 352 din Codul civil;

Considerând că într'un cât s'a constatat mai sus, că numitului inculpat i-a lipsit intențiunea delictuoasă în comiterea faptului pentru care a fost dat judecății, urmează să fie achitat de orice răspundere penală;

Asupra despăgubirilor civile:

Având în vedere că în fapt se constată că în adevăr inculpatul a adus un prejudiciu reclamantului, făcându-se astfel vinovat de un delict civil provenit din greșală;

Având în vedere că judecata urmează a decide dacă inculpatul achitat fiind în sensul legii penale, poate fi condamnat la despăgubiri, într'un cât s'a stabilit că el este autorul material al pagubei, independent de intențiunea sa; cu alte cuvinte urmează a se ști dacă instanța înaintea căreia s'a cercetat acțiunea penală este competentă, și în caz de achitare, a statua asupra despăgubirilor civile, adică dacă soarta acestora este subordonată soartei acțiunii publice;

Având în vedere că este adevărat că, conform art. 8 din Procedura penală, acțiunea privată se poate urmări de odată cu cea publică, înaintea aceluiași judecători și că, după dispozițiunile art. 2 și 3 din Procedura penală, această acțiune nu poate fi dusă decât în mod accesoriu la acțiunea publică, adică dreptul părții vătămată subsistă atât cât s'a putut hotărî că decurge dintr'o infracțiune a legii penale, dar că odată constatat că nu există delict penal, atunci ar dispărea cu totul baza legală penală care ar putea justifica acordarea de daune civile. Conform acestor articole, s'ar părea că competența instanțelor corecționale, de a acorda daune pretinse de partea civilă care figurează înaintea unei astfel de instanțe, este mărginită numai la cazul când acele daune ar proveni nu din orice faptă a omului, ci numai din acele prevăzute și pedepsite de Codul penal;

Considerând că, față de art. 381 și 389 din Procedura penală, dreptul de a acorda reparațiuni reclamantului aparține necontestat judecătorilor pentru afacerile ce sunt aduse înaintea Curții cu jurați, chiar în caz de achitare;

Considerând că într'un cât articolele de mai sus nu se refer decât la achitările dela jurați, așa că din cauza tăcerii legii, chestiunea a dat naștere la controversă, iar jurisprudența nu a fost constantă pentru soluția incompetenței instanțelor corecționale (*Cas. I, No. 37 din 1889; Cas. II, No. 142 din 1892; Idem 673 din 1895; Carte Craiova: Dreptul 22/98; Carte București: Curierul Judiciar, 20/903*);

Considerând că art. 11, alin. 2 din Proc. penală decide că hotărîrea achitătoare închide părții civile orice drum de judecată înaintea tribunalelor civile;

Considerând că față de acest articol precis, partea civilă neputând să obție despăgubirea sa nici la instanțele civile, atunci nu ar avea mijlocul să se despăgubească niciodată, chiar în cazul când, lipsind cu totul elementele delictului penal, totuși s'a putut constata existența unui delict sau quasi-delict civil, care, conform art. 998 și 999 din Codul civil, urmează a fi reparat;

Considerând că o asemenea situație ar fi atât de nedreaptă, încât ar atinge prestigiul justiției în însăși menirea ei, și deci că să vedem dacă din interpretarea articolelor ce ne pune la dispoziție Codul de procedură penală și din principiile generale de drept, putem să conchidem la soluțiunea competenței instanțelor corecționale, de a statua asupra daunelor civile în caz de achitare;

Având în vedere că ceea ce a îndemnat pe legiuitor să facă deosebire între rezultatul achitărilor pronunțate de către instanțele corecționale și între acelea pronunțate la Curțile cu jurați, a fost teama de nu a da loc la hotărîri contradictorii, prin repunerea în discuțiune a faptelor deja rezolvate. Hotărîrile judecăto-

rilor corecționale trebuie să arate motivele cari justifică achitarea, fie că stabilește inexistența faptului, fie că faptul nu e imputabil inculpatului, așa că a repune din nou afacerea în civil, ar fi a discuta puncte deja rezolvate, împrejurare ce nu ar fi în interesul justiției; însă deciziunile achitătoare ale juraților necuprinzând nici un motiv, nu pot da loc la nici o contrazicere, dacă s'ar relua afacerea sau dacă preveniții achitați s'ar condamna la despăgubiri;

Având în vedere că soluțiunea aceasta e juridică și rațională, atunci când partea vătămată nu s'a constituit parte civilă cu ocaziunea procesului penal;

Considerând însă că nu urmează aceeași soluțiune și rațiune în cazul când partea civilă s'a alăturat acțiunii publice, căci în acest caz rezolvarea faptului atât din punct de vedere al infracțiunii la legea penală, cât și din acel al imputabilității inculpatului, ca autor material, abstracțiune făcând de intențiunea lui delictuoasă, urmează imediat una după alta, formând unul și același proces;

Considerând că, în asemenea caz, nu poate fi loc nu numai la hotărâri contradictorii, dar nici chiar la considerente contradictorii, căci a considera că inculpatul urmează să fie achitat de faptul penal, întru cât lipsesc elementele delictului imputat, nu e contradictoriu considerentului că acesta urmează a fi condamnat la reparațiunea daunelor civile, atunci când s'a putut dovedi în mod neîndoios că el a fost autorul material al prejudiciului care, conform principiilor generale din art. 998 și 999 din Codul civil, trebuie a fi reparat;

Considerând că competența instanței corecționale, de a se pronunța și asupra daunelor civile, se poate stabili și din interpretarea articolului 187 din Procedura penală. Textul francez, după care s'a tradus acest articol, zice: «În caz de achitare sau absolvire, se va statua asupra daunelor sale interese» (art. 191 din Procedura penală franceză), adică ale inculpatului în contra părții civile. În textul român s'a suprimat cuvântul «sale», zicându-se «va statua asupra cererilor de daune-interese», adică atât ale părții civile, cât și ale inculpatului, fără să facă nici o distincțiune. Deosebirea aceasta între textul francez și român se explică prin faptul că în codul francez nu există un articol corespunzător art. 11, alin. 2 din Procedura penală română, așa că vătămățul prin delict poate, în caz de achitare a inculpatului, să pretindă despăgubiri înaintea tribunalelor civile, pe câtă vreme în sistemul procedurii noastre am văzut că acest drept este cu desăvârșire închis părții civile;

Considerând că, față de aceste motive, inculpatul de și se achită urmează a fi condamnat la despăgubiri civile;

Magistrat-stagiar (s) Tudor I. Tintoesca.

OBSERVAȚIE. — A se consulta asupra acestei importante și foarte controversate chestiuni interesantul și documentatul studiu al savantului profesor de drept penal d-l I. Tanovicianu: *Condamnarea la daune a achitatului în corecțional sau în simplă poliție*, studiu publicat în *Curierul Judiciar* din 1909 No. 38, pag. 297—303, din care credem că s'a inspirat d-l judecător în rezolvarea și redactarea motivelor acestei hotărâri fără însă a-l cita. ISCOD.

Art. 58 din Legea judecătorilor de ocoale

Art. 58. «Judecătorii de ocoale rurale îndeplinesc la primăriile comunelor respective din ocoalele lor următoarele atribuțiuni:

1° «Judecarea cererilor în materie personală și mobilă, civile sau comerciale, principale, accesorii sau incidentale, până la valoarea de 300 lei inclusiv, capital și procente reclamate (art. 27).

2° «Judecarea cererilor cuprinse în art. 28.

10° «Judecarea tuturor contravențiilor de simplă poliție și a tuturor abaterilor calificate de legi speciale ca contravenții, precum și a restituțiilor și daunelor-interese derivând din ele» (art. 51).

După cum vedem, în acest articol legiuitorul stabilește competența locului unde judecătorul va exercita oficiul său în cuprinsul ocolului, și enumeră o serie de fapte, despre cari spune că le va judeca la primăriile respective din jurisdicțiunea sa.

În ce privește aliniatul I din acest articol, nu încapă nici o discuție. Cererile până la valoarea de 300 lei inclusiv, capital și procente, reclamate în materie personală și mobilă, civilă sau comercială, se judecă la primării, iar cărțile de judecată se pronunță cu recurs și cu drept de opoziție. (Vezi art. 95 din lege).

La aliniatul II însă se deschide oarecare discuție. Acest aliniat ne trimete la art. 28 din lege cu următoarea cuprindere:

Art. 28. «Judecătorii de ocoale judecă toate cererile de despăgubiri pentru delictele sau contravențiile supuse judecării lor».

Această discuție are loc și în jurul alin. X din acest articol, care de asemenea ne trimete la art. 51 din lege.

Art. 51. «Judecătorii de ocoale judecă toate contravențiile de simplă poliție, de orice natură și din orice lege ar decurge, în primă și ultimă instanță, când pedeapsa de aplicat este amenda și când restituțiile și reparațiile civile nu trec peste 300 lei, și cu drept de apel când pedeapsa de aplicat este închisoarea sau restituțiile și reparațiile civile sunt de o valoare mai mare de 300 lei».

Când legiuitorul a conceput ideea ca judecătorii de ocoale rurale să exercite unele atribuțiuni la primăriile comunelor și altele la comuna de reședință, a fost călăuzit de următoarele motive: a) a fost necesitatea simțită în urma răzcoalelor ca țaranul să «aibe o justiție mai expeditivă și mai puțin costisitoare»; b) s'a găsit că este și «în interesul societății și al părților», ca «infracțiunile obișnuite mai des la țară, cum sunt contravențiile prevăzute în diferite legi speciale» și unele delictes, să fie judecate și tranșate în mod definitiv mai repede.

«Pentru a da satisfacere acestor multiple nevoi, am admis principiul ca, pentru anumite afaceri și anumite atribuțiuni, judecătorul să se transporte în comunele rurale pentru ca acolo să-și îndeplinească oficiul». Vezi exp. motive, p. 11, ed. of.

Așa fiind, legiuitorul din 1908 a împărțit afacerile ce le-a dat în competența judecătorilor de ocoale în două clase, având ca tip de împărțire afacerile de natură civilă în ce privește obiectul lor. O primă clasă de afaceri cu obiect mai mic, în valoare până la 300 de lei, a dis-

pus, pentru motivele ce le-am văzut, să fie judecate la comune, fără a deduce de aici că aceste afaceri din punct de vedere al dreptului își pierd din importanța lor.

O a doua clasă de acțiuni cu obiect mai mare, în valoare dela 300—3000 de lei inclusiv capital și procente, a stabilit să fie judecate la reședința judecătoriei.

Și pentru ca să se poată ajunge scopul urmărit, adică de a se da o accelerare mai mare în rezolvirea afacerilor mai puțin importante ca obiect, legiuitorul a dispus ca afacerile de natura celor ce se judecă la primăriile comunelor, exceptând unele acțiuni—art. 31 și 32 din lege—să fie judecate în primă și ultimă instanță, cu opoziție și recurs în termen de 5 zile. Iar cele ce se judecă la reședință, și câteva excepții dela comună, să fie pronunțate cu apel în termen de 10 zile și fără opoziție.

Această normă, pe cât a fost cu putință să se facă o apropiere, a fost păstrată și în afacerile de natură penală.

După aceste explicații, să vedem ce discuție poate avea loc în jurul art. 58 alin. II și X din lege:

În alin. II se spune că se va judeca la primăriile comunelor «toate cererile de despăgubiri pentru delictele sau contravențiile supuse judecării lor», fără să se ție seamă că pot fi despăgubiri a căror sumă să treacă de 300 lei, și dacă nu facem această deosebire, atunci nu mai avem în vedere și nu ne mai călăuzim în judecarea pricinilor de motivele cari au determinat pe legiuitor să introducă principiul justiției ambulante.

Ce se întâmplă în practică? Unii judecători, când e să hotărască ce afaceri penale să judece la comună, și pe cari să le judece la reședință, impart contravențiile la legile speciale în două clase:

a) contravenții delictuoase, pedepsite cu amendă dela 26 de lei în sus și închisoare dela 15 zile în sus; și b) contravenții de simplă poliție, acelea cari se pedepsesc până la 25 lei amendă și până la 15 zile închisoare. Pe cele dintâi le judecă la reședință, iar pe cele de al doilea la comună, fără să ție seamă de despăgubirile civile cari se cer.

Alți judecători clasifică contravențiile după despăgubirile civile, cum ar fi la cele silvice. Dacă despăgubirile sunt mai mari de 300 lei, le judecă la reședință; dacă sunt până la 300 lei atunci le trimite la comună. Și, în fine, alții aplică litera legii, fără nici o deosebire. Judecă la comună toate contravențiile de simplă poliție și toate abaterile calificate de legi speciale ca contravenții, precum și cererile de restituții sau daune-interese ce rezultă din ele (art. 58, alin. II, combinat cu alin. X și art. 28 din lege).

Dacă ar fi numai atât, aproape n'ar fi nimic,

căci totul s'ar reduce la faptul că o afacere care ar trebui să se judece la comună, se judecă la reședință și vice-versa. Însă ceea ce este grav în aplicarea legii, este că, obișnuți ca cele mai multe afaceri de natura celor cari se judecă la comună să fie judecate cu recurs și opoziție, iar cele ce se judecă la reședință să fie pronunțate cu apel și fără opoziție, fac această aplicație și judecând la reședință, de pildă, o contravenție la codul silvic, în care despăgubirile nu trec peste 300 de lei, pronunță cartea de judecată cu apel și fără opoziție. Iar art. 51 din lege spune că «judecătorii de ocoale judecă toate contravențiile de simplă poliție, de orice natură și din orice lege ar decurge, în primă și ultimă instanță» — deci cu opoziție și recurs — «când pedeapsa de aplicat este amenda și când restituțiile și reparațiile civile nu trec peste 300 lei, și cu drept de apel — deci fără opoziție (art. 95) — când pedeapsa de aplicat este închisoarea sau restituțiile și reparațiile civile sunt de o valoare mai mare de 3000 lei».

Tot așa se întâmplă la alin. X art. 58, cu judecarea insultelor pedepsite de art. 300 din Codul penal. Unii dintre judecători le judecă la comună, alții la reședință, făcând aceeași aplicație a dreptului de opoziție, apel și recurs.

Acesta e motivul principal care m'a determinat să scriu despre această chestiune; iar ca mod de interpretare al meu, socotesc că suntem în spiritul legii și intenția legiuitorului, dacă se judecă la comune conf. art. 58, alin. X. faptele pedepsite de art. 300 din Codul penal, acestea fiind contravenții de simplă poliție. Și având în vedere art. 51 din lege, cartea de judecată trebuie pronunțată în primă instanță cu apel și fără opoziție, conform art. 95 din lege. Iar în ce privește alin. II și partea finală a alin. X: se va judeca la comună abaterile calificate de legi speciale ca contravenții, atunci când despăgubirile civile sunt mai mici de 300 lei, și atunci cartea de judecată se dă cu opoziție și recurs; și se va judeca la reședință aceleași abateri când restituțiile și despăgubirile civile sunt mai mari de 300 lei, și, în acest caz, contravenientul va avea numai dreptul de apel, fără opoziție.

De asemenea, din combinația art. 58, alin. IV, cu art. 31 rezultă că *acțiunile posesorii se vor judeca la comună — oricare ar fi valoarea litigiului*; iar cărțile de judecată asupra lor se vor pronunța cu opoziție și recurs, când valoarea lucrului care face obiectul litigiului nu trece de 300 lei, sau când e vorba de posesiunea a cel mult un hectar de pământ, fără clădiri sau alte îmbunătățiri. În cealaltă cazuri cartea de judecată se va pronunța cu apel.

D. Ghimpău
Magistrat-Stagiar

Enigea-Constanța, 15 Iunie 1909.